

Základná škola Poľná 1, 99001 Veľký Krtíš

**PLÁN PRÁCE KOORDINÁTORA
ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY
PRE 2. STUPEŇ ZŠ
na šk. r. 2023/2024**

Vypracovala: Mgr. Kristína Petrusová

Plán práce koordinátora environmentálnej výchovy vychádza z:

- a) Pedagogicko-organizačných pokynov pre školy a školské zariadenia na školský rok 2022/2023,
- b) Štátneho vzdelávacieho programu platného od 1. 9. 2011 a inovovaného štátneho vzdelávacieho programu platného od roku 2015,
- c) Školského vzdelávacieho programu,
- d) Plánu práce školy na školský rok 2022/2023,
- e) UO prierezových tém podľa ŠVP pre ISCED 2 z roku 2011 a Národného štandardu Finančnej gramotnosti platného od 31. marca 2014

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 2.stupeň ZŠ

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahov človeka k životnému prostrediu. Umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia. (Inovovaný Štátny program, ISCED 2)

Hlavným cieľom tohto plánu je zvýšiť environmentálne povedomie učiteľov a žiakov, vychovávať a vzdelávať žiakov citlivých a vnímavých k problémom životného prostredia, vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zvelaďovaní životného prostredia.

Environmentálne oblasti:

- a) ochrana rastlín a živočíchov - separácia odpadu recyklácia odpadových a nepotrebných materiálov
- b) šetrenie elektrickou energiou
- c) voda základ života na Zemi
- d) racionálne využívanie prírodných zdrojov
- e) zdravý životný štýl
- f) edukačná činnosť

Vo výchovno–vzdelávacom procese sa budú rešpektovať nasledovné národné programy a projekty: Národný program duševného zdravia, Národný plán výchovy k ľudským právam, Akčný plán predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie, Akčný plán prevencie obezity, Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv.

Úlohy sú zacielené na základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

1. Úroveň vedomostí
2. Rozvoj zručností
3. Utváranie postojov

Procesy utvárania osobnosti žiakov sa opierajú o tieto základné princípy:

1. Učenie o životnom prostredí
2. Vychovávanie prostredníctvom životného prostredia
3. Výchova pre životné prostredie

Úlohy vyplývajúce zo základných princípov environmentálnej výchovy:

a.) Zapracovať environmentálnu výchovu do tematických výchovno-vzdelávacích plánov.

Zodpovední: všetci vyučujúci,

koordinátor

Termín: úloha trvalá

b.) Motivovať a podporovať žiakov k zapájaniu sa do environmentálnych súťaží, olympiád a projektov (EKOALARM, STROM ŽIVOTA, MILK AGRO – Recykluj a vyhraj).

Zodpovední: vyučujúci prírodovedných predmetov, koordinátor

Termín: priebežne podľa aktuálnosti

c.) Motivovať žiakov k zapájaniu sa do výtvarných súťaží s environmentálnou tematikou.

Zodpovední: vyučujúci VYV

Termín: priebežne

d.) Viest' žiakov k šetreniu elektrickej a tepelnej energie, uvedomeniu si nevyhnutnosti znižovania spotreby vody, viesť ich k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami a školským majetkom.

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

e.) Propagovať environmentálne témy na triednych nástenkách a pravidelne ich aktualizovať.

Zodpovední: triedni učitelia,

koordinátor

Termín: priebežne

f.) Využívať výstupné edukačné a metodické materiály, programy v oblasti ENV, ktoré sú dostupné v učiteľskej knižnici a na internete (DVD filmy, publikácie DAPHNE, encyklopédie, publikácie ekologických a environmentálnych inštitúcií, počítačové programy a internet).

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

g.) Nadalej organizovať školu v prírode, výlety a exkurzie s prihliadnutím na enviroaspekty v danej lokalite.

Zodpovední: koordinátor, vedúci MZ a PK

Termín: priebežne

h.) Podpora environmentálnych a humanitných finančných zbierok na pôde školy (Deň narcisov, Biela pastelka, UNICEF – Týždeň modrého gombíka ...)

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia

Termín: priebežne

i.) Upozorniť žiakov v rámci triednických hodín a vyučovacích hodín biológie, chémie na niektoré významné dátumy z environmentálneho kalendára a diskutovať o ich dôležitosti, potrebe a význame z celospoločenského hľadiska. (22.3. – Svetový deň vody, 1.4. – Svetový deň vtáctva, 7.4. Svetový

deň zdravia, 22.4. Deň Zeme, 5.6. – Svetový deň životného prostredia, 3.10. – Svetový deň zvierat, 16.10. – Deň ochrany ozónovej vrstvy, 29.12. – Svetový deň biodiverzity...)

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia

Termín: priebežne

j.) Viest' žiakov k ochrane životného prostredia prostredníctvom separácie druhotných odpadov: zber papiera, zber použitých batérií.

Zodpovední: všetci vyučujúci

Termín: úloha trvalá

Hlavné metódy a formy práce

- rozhovory, besedy,
- EKO hry,
- modelové situácie, hranie rolí,
- organizovanie zábavno-náučných a popoludní, súťaže medzi triedami,
- nástenky, plagáty, výstavky,
- zbery, - brigády.

Plán práce z environmentálnej výchovy počas roka EKOKALENDÁR

September

- Príprava plánu na školský rok 2023/2024
- Zapracovanie prierezovej témy environmentálnej výchovy do tematických výchovno – vzdelávacích plánov jednotlivých predmetov (BIO, CHE, MAT, FYZ, INF).
- Zaregistrovať sa do environmentálnych projektov **EKOALARM, STROM ŽIVOTA, EWOBOX (ZELENÝ SVET, ENVIRO OTÁZNIKY, ENVIROSPEKTRUM)**, zúčastniť sa environmentálnych aktivít a korešpondenčných súťaží v rámci týchto projektov počas celého roka.
- Zavedenie zberu triedeného odpadu plastov a papiera v triedach
- Starostlivosť o triedy, udržiavanie čistoty
- Hrabanie a čistenie areálu školy
- Šarkaniáda – využitie odpadového materiálu v rámci hodín výtvarnej výchovy

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Október

- Zber papiera, Zber gaštanov
- Hrabanie, čistenie areálu školy
- 4. október – „Svetový deň ochrany zvierat“
- 16.10. - Svetový deň výživy - anketa o stravovaní sa a správnej výžive, Zdravá výživa a naše zdravie – Deň jablka
- - 20. október „Medzinárodný deň stromov“ - rozhovor o téme
- výstava ovocia, zeleniny a kvetov „Plody jesene“ - výroba jesenných ozdôb z prírodného a odpadového materiálu v rámci hodín výtvarnej výchovy

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

November

- Výučbový program - "Preč s odpadom" - zážitkový výučbový program pre školy z ponuky Slovenskej agentúry životného prostredia
- Hrabanie, čistenie a zazimovanie školského areálu
- Projekty: Starostlivosť o zvieratá v zimnom období - zhotovenie a umiestnenie krmidiel pre vtáčky v rámci projektových prác na hodinách biológie a techniky.
- Kontrola separovania odpadu v triedach

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

December

- "Nevyhodím, využijem!" – výroba tradičných vianočných ozdôb z prírodných a odpadových materiálov v rámci hodín výtvarnej výchovy
- Vianočné zvyky – udržiavanie tradícií a výzdoba tried
- Prikrmovanie vtáčat v zime
- Hry v snehu, prechádzky v prírode

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Január

- Výučbový program - "Príbeh plastu" - zážitkový výučbový program pre školy z ponuky Slovenskej agentúry životného prostredia
- Prikrmovanie vtáčat v zime
- Kontrola separovania odpadu v triedach
- Účasť v biologickej olympiáde
- Hry v snehu, prechádzky v prírode
- Lyžiarsky výcvik

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Február

- účasť v geografickej olympiáde
- Projekty: Minerálne vody Slovenska, Vplyv zlúčenín medi na rast rastlín - propagácia enviromentálnej výchovy medzi žiakmi v rámci predmetu chémia.
- Kontrola separovania odpadu v triedach
- Hry v snehu, prechádzky v prírode

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Marec

- voda – základ života, ochrana a šetrenie vody,
- 21.marec „Medzinárodný deň lesov“
- 22. marec – Medzinárodný deň vody – aktivity tried, aktivity venované téme, pracovné listy, projekty, prezentácia
- Projekty: Ozónová díra, Kyslé dažde, Skleníkový efekt, Smog - propagácia enviromentálnej výchovy medzi žiakmi v rámci predmetu biológie a chémie.
- Sledovať prílet vtákov, ktoré zahniezďujú v búdkach v areáli školy.

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Apríl

- Víťanie jari – jaré upratovanie, výroba veľkonočných výrobkov, aranžovanie, úprava tried
- Mesiac lesov a Medzinárodný deň vtáctva
- Deň narcisov – zbierka
- Deň Zeme – relácia, brigáda žiakov pri úprave okolia školy, športovísk, mesta, aktivity tried - zhotovovanie výrobkov, riešenie ekoúloh: odpad, problémy odpadov zachovanie biodiverzity, zber papiera a monočlánkov

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Máj

- 3.máj – „Deň Slnka“
- Kontrola separovania odpadu v triedach
- Vychádzka spoločenstvo pole a lúka
- globálne problémy Zeme - otepľovanie

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Jún

- Svetový deň životného prostredia - "Čo je správne a čo nie" – triedenie zozbieraného materiálu (obrázky, texty, fotky) a rozmiestnenie na dve plochy nástenky, dokumenty o správnom a nesprávnom prístupe človeka k prírode.
- Športový deň – zdravý životný štýl, účelové cvičenie
- Plavecký výcvik, žiaci 3., 4. a 5. ročníka
- Poznávanie a ochrana prírody - školský výlet
- Odvoz separovaného odpadu z areálu školy, vyhodnotenie zberov

Zodpovední: koordinátor ENV, TU, vyučujúci

Celoročné projekty:

- Šetrenie elektrickou energiou
- Šetrenie vodou
- Triedenie odpadu v škole do nádob na separovanie
- Zber žiaroviek, papiera, použitých batérií
- projekty s ENV zameraním - prednášky: Preč s odpadom, Príbeh plastu

Očakávané výsledky

Predpokladáme, že nenásilným pôsobením v oblasti environmentálnej výchovy žiaci získajú veku primerané environmentálne vedomie, osobnostné kvality a postoje, vďaka ktorým sa stanú aktívnymi ochrancami a tvorcami životného prostredia. Budú si uvedomovať potrebu a svoju úlohu pri riešení miestnych, regionálnych i globálnych problémov. Dokážu udržať svoje najbližšie okolie čisté, zdravé a prírodne rôznorodé. Uvítame, ak sa nám podarí pre ochranu a skultúrnenie najbližšieho životného prostredia pre žiakov – areál a okolie školy, nadchnúť a získať aj rodičov žiakov

Vzhľadom k rôznorodosti akcií prebiehajúcich počas školského roka sa uvedené časové zaradenie jednotlivých aktivít environmentálnej výchovy môže meniť. Plán environmentálnej výchovy sa v priebehu školského roka môže dopĺňať a rozširovať podľa aktuálnych ponúk jednotlivých organizácií rezortu environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Mgr. Kristína Petrusová

Koordinátor ENV

Vo Veľkom Krtíši, 19.09.2023